

ترجمه کلمه به کلمه و روان متن

۵۷ ذاک هو الله (آن همان خداوند است.)

الْتَّفِرَة	الْعَصُونِ	ذَاتٍ	الشَّجَرَة	لِتْلَكَ	أَنْظَرْ
تر و تازه	شاخه‌ها	دارای	درخت	به آن	نگاه کن

به آن درخت دارای شاخه‌های تر و تازه نگاه کن.

شَجَرَة	صَارَث	كَيْفَ	وَ	حَبَّةٌ	مِنْ	نَمْتُ	كَيْفَ
درخت	شد	چگونه	و	دانه	از	رشد کرد	چگونه

چگونه از دانه‌ای رشد کرد و چگونه یک درخت شد؟

الشَّمَرَة	مِنْهَا	يُخْرُجُ	ذَا الَّذِي	إِلَى	فَائِحَثْ
میوه	از آن	در می‌آورد	کسی که	این	پس تحقیق کن

پس تحقیق کن و بگو این کیست که از آن (درخت) میوه را درمی‌آورد؟

مُسْتَعِزَةٌ	جَذْوَثَهَا	الَّتِي	إِلَى	وَأَنْظَرْ
فروزان	پاره آتش آن	خورشید	به	و نگاه کن

و به خورشیدی که پاره آتش آن فروزان است، نگاه کن.

مُنْتَشِرَةٌ	حَرَارَةٌ	بِهَا	وَ	ضِيَاءٌ	فِيهَا
پخششونده	گرما	با آن	و	روشنایی	در آن

در آن (خورشید) روشنایی هست و با آن گرما و حرارتی پخششونده هست.

الشَّرَزَة	مِثْلٌ	الْجَوَّ	فِي	الَّذِي	ذَا	مِنْ
پاره آتش	مثل	آسمان	در	کسی که	این	کیست

این کیست که آن (خورشید) را همانند پاره آتش در آسمان پیدی آورد؟

مُنْهَمِزَةٌ	أَعْمَمَةٌ	الَّذِي	هُوَ	ذَاكَ
ریزان	نعمت‌هایش	که	خدا	آن

آن، همان خدایی است که نعمت‌هایش ریزان است.

مُقْتَدِرَةٌ	قُدْرَةٌ	وَ	بِالْعَلَةِ	حِكْمَةٌ	ذُو
نیرومند	توانایی	وَ	کامل	دانش	صاحب

(خداؤنده) صاحب دانشی کامل و توانایی نیرومندی است.

قَمَرَةٌ	فِيهِ	أَوْجَدَ	فَمَنْ	اللَّيلِ	إِلَى	أَنْظَرْ
ماه	در آن	پدید آورد	پس چه کسی	شب	به	نگاه کن

به شب نگاه کن پس چه کسی در آن ماه را پدید آورد؟

الْمُنْتَشِرَةٌ	كَالَّذِرِ	يَابَغِيمٌ	رَازَةٌ	وَ
پراکنده	مانند مرورایدها	با ستاره‌ها	زینت داد آن را	و

و آن را با ستارگانی مانند مرورایدهای پراکنده، زینت داد.

مَطَرَةٌ	مِنْهُ	أَنْزَلَ	فَمَنْ	الْغَيْمِ	إِلَى	وَأَنْظَرْ
باران	از آن	نازل کرد	پس چه کسی	ابر	به	و نگاه کن

و به ابر نگاه کن پس چه کسی از آن باران را نازل کرد؟

واژگان

۵

كَمْلٌ: کامل کن
 (ماضی: كَمَل / مضارع: يَكْمِلُ)
مُسْتَعِرٌ: فروزان
مُسْتَعِينٌ: یاری جوینده
 (مستعيناً بـ: با کمک)
مَطَارٌ: فروندگاه
مَعَ الْأَسْفِ: متأسفانه
مَنْ ذَا: این کیست؟
مُنْهَمَرَةٌ: ریزان
نَاسِبٌ: مناسب شد (مضارع: يَنْسِبُ)
نَصِّرَةٌ: ترا و تازه
نَصْتٌ: رشد کرد «مؤت»
 (ماضی: نَمَا / مضارع: يَنْمُو)
يُخْرِجُ: درمی آورد

ذَرَّ: مرواریدها (مفروض: ذَرَ)
ذَا: این سے هذا
ذات: دارای
ذالَّكَ: آن
ذَانَ: زینت داد
شَرَّةٌ: اختر (پاره آتش)
صَازٌ: شد (مضارع: يَصِيرُ)
ضَعٌّ: بدکار (وضع: گذاشت)
ضِيَاءٌ: روشنایی
عَيْنٌ: مشخص کن
 (ماضی: عَيَّنَ / مضارع: يَعْيَّنُ)
عَصْوَنٌ: شاخه‌ها (مفروض: عُصْنُ)
غَيمِ: ابر
فَرَاغٌ: جای خالی
قَاعَةٌ: سالن
قُلُّ: بگو

أَخْرِيٌّ: دیگر
 ... که، این که ...
أَنْ أَسَافِرُ: که سفر کنم
إِنْفَعَ: سود برد (مضارع: يَنْفَعُ)
أَنْجَمٌ: ستارگان
أَنْزَلَ: نازل کرد (مضارع: يَنْزَلُ)
أَعْمَمُ: نعمت‌ها
أَوْجَدَ: پدید آورد (مضارع: يُوجِدُ)
بَالِغٌ: کامل
تَرْجِمَهُ: ترجمه کن
 (ماضی: تَرْجَمَ / مضارع: يُتَرْجِمُ)
تَعَارِفُ: آشنایی با همدیگر
جَذْوَةٌ: پاره آتش
عَدَوَّهُ: دشمن
جَهَزَ: مجهز کرد (مضارع: يَجْهَزُ)
دَازَ: چرخید (مضارع: يَدُوزُ / می‌چرخد)

۶

متراوف	دشمنی	عداؤه	شناخت	نحو
الثَّمَر = الفاكهة میوه	ذَا = هذا این	رَقَدَ = نَامٌ خوابید	شَرَّةٌ = جَذْوَةٌ پاره آتش	ضِيَاءٌ = نور روشنایی
أَرَادُلُ ≠ أَفَاضِلٌ اکاشت ≠ برداشت کرد	بعيد ≠ قَرِيبٌ دور ≠ نزدیک	نَاجِحٌ = مُوْفَقٌ، فَائِزٌ موفق، قبول شده، پیروز	مُجْتَهَدٌ = مُجِدٌ کوشش، تلاشگر	حَبِيبٌ = صَدِيقٌ دوست
أَرَادُلُ ≠ أَفَاضِلٌ افراد پست، فرومایگان ≠ افراد برتر، شایستگان	أَنْجَمَ ≠ أَنْجَمَ اصغر ≠ عصر	أَنْجَمَ ≠ أَنْجَمَ اصغر ≠ عصر	أَنْجَمَ ≠ أَنْجَمَ اصغر ≠ عصر	لِسَانٌ = لُغَةٌ زبان
أَرَادُلُ ≠ أَفَاضِلٌ افراد پست، فرومایگان ≠ افراد برتر، شایستگان	أَنْجَمَ ≠ أَنْجَمَ اصغر ≠ عصر	أَنْجَمَ ≠ أَنْجَمَ اصغر ≠ عصر	أَنْجَمَ ≠ أَنْجَمَ اصغر ≠ عصر	أَنْجَمَ ≠ أَنْجَمَ اصغر ≠ عصر
أَنْجَمَ ≠ أَنْجَمَ روشنایی ≠ تاریکی	أَنْجَمَ ≠ أَنْجَمَ روشنایی ≠ تاریکی	أَنْجَمَ ≠ أَنْجَمَ روشنایی ≠ تاریکی	أَنْجَمَ ≠ أَنْجَمَ روشنایی ≠ تاریکی	أَنْجَمَ ≠ أَنْجَمَ روشنایی ≠ تاریکی
أَنْجَمَ ≠ أَنْجَمَ نالمید شد ≠ امیدوار شد	أَنْجَمَ ≠ أَنْجَمَ دوست ≠ دشمن	أَنْجَمَ ≠ أَنْجَمَ غیرمجاز ≠ مجاز	أَنْجَمَ ≠ أَنْجَمَ سود می‌رساند ≠ ضرر می‌رساند	أَنْجَمَ ≠ أَنْجَمَ فردا ≠ دیروز
أَنْجَمَ ≠ أَنْجَمَ سنگ	أَنْجَمَ ≠ أَنْجَمَ ستاره	أَنْجَمَ ≠ أَنْجَمَ فرد برتر	أَنْجَمَ ≠ أَنْجَمَ فرد پست‌تر	أَنْجَمَ ≠ أَنْجَمَ سنگ
أَنْجَمَ ≠ أَنْجَمَ نعمت	أَنْجَمَ ≠ أَنْجَمَ شاخه	أَنْجَمَ ≠ أَنْجَمَ مروارید	أَنْجَمَ ≠ أَنْجَمَ زنگ	أَنْجَمَ ≠ أَنْجَمَ نعمت
أَنْجَمَ ≠ أَنْجَمَ در	أَنْجَمَ ≠ أَنْجَمَ دوست	أَنْجَمَ ≠ أَنْجَمَ روز	أَنْجَمَ ≠ أَنْجَمَ عدد	أَنْجَمَ ≠ أَنْجَمَ در
أَنْجَمَ ≠ أَنْجَمَ کوه				جَبَالٌ = جَبَلٌ

قواعد

مژوی بر قواعد دوره اول متوسطه

دوستِ عزیز ابتدا نگاهی به مطالب سال های گذشته می اندازیم، چون تمرین های درس اول برای یادآوری همان مطلب است.

﴿ حركات: فتحه (۰) و تنوين آن (۱) / کسره (۲) و تنوين آن (۳) / ضمه (۴) و تنوين آن (۵) / ساكن (۶) ﴾

۱- اسم	همه جمله ها، از سه کلمه تشکیل می شوند:
۲- فعل	
۳- حرف	

۱۰

اسم

نامه های اسم
داشت «آل» یا «تنوین ۰۰۰»
مضاف یا مضاف‌الیه بودن
ساکن بودن حرف دوم در کلمات سه حرفی

آموزشی

باید بدانیم که ضمایر «هو،...»؛ اسم های اشاره «هذا،...»؛ اسم های استفهام «أین، کیف،...» جزو اسم ها هستند.

اسمی که در جانداران بر جنسی ماده دلالت دارد و یا می تواند بی جان باشد؛ مثال علی، التلمیذ، کتاب و	مذکور
اسمی که در جانداران بر جنسی ماده دلالت دارد و یا می تواند بی جان باشد؛ علامت «ة / ة» داشته باشد، مثال آطالية، معلمة، الشجرة، یا بدون علامت باشد، مثال الام (مادر)، الاخت (خواهر)، الیث (دختر)	مؤنث

مثال کتاب: یک کتاب طالب / طالیه: یک دانشآموز پسر / یک دانشآموز دختر	بدون علامت	مفرد: یک چیز یا یک شخص
کتاب + این / -ین: كتابان / كتابين : دو کتاب طالب + این / -ین: طالبان / طالبين : دو دانشآموز (دانشآموزان) پسر طالیه+ این / -ین: طالیتان / طالیتین : دو دانشآموز (دانشآموزان) دختر	علامت (ان / -ین)	مشتمی: دو چیز یا دو شخص
طالب + ون / -ین: طالبون / طالبين : چند دانشآموز (دانشآموزان) پسر	علامت (ون / -ین)	جمع مذکر سالم
مجلّة + ات: مجلات : چند مجله (مجله ها) طالیه + ات: طالیات : چند دانشآموز (دانشآموزان) دختر	علامت (ات)	جمع مؤنث سالم
طالب: طلاب - مدرسه: مدارس - کتاب: كتب	بدون علامت و سماعی (شنیدنی)	جمع مُکَسَّر

ویژه علاقمندان

آیا می دانید؟:

﴿ شَمْسٌ (خورشید)، أَرْضٌ (زمین)، رَبِيعٌ (باد)، نَارٌ (آتش)، حَرَبٌ (جنگ)، نَفْسٌ (جان) و ... ». مؤنثاند.

اسم شهرها «مشهد، إصفهان، ...» و کشورها «ایران، لبنان، ...» مؤنث هستند.

مصدرهای بیش از سه حرف با «ات» جمع بسته می شوند. **مثال** امتحانات / شوچه / توجّههات

جمع های مُکَسَّر علامت خاصی ندارند و با شکستن و تغییر شکل مفرد بعضی از اسم ها ساخته می شوند، به خاطر همین به جمع های دیگر، سالم می گویند؛ چون با برداشتن علامت از آخر شان، مفرد آن ها سالم می ماند. البته چند وزن مانند «مفاعیل، مفاسیل، افعال، فعلاء و ...» وجود دارند که بسیاری از جمع های مُکَسَّر بر وزن آن ها ساخته می شوند. **مثال** مکاتب / مصباح / عَمَال / جبل: چبال / عاقِل: عَقَلَه و

اسم اشاره

در مورد اسم اشاره هم خواندیم که به طور کلی به دور و نزدیک تقسیم می‌شوند و برای اشاره کردن به اشیاء، مکان و اشخاص به کار برده می‌شوند.

نزدیک دور	فرد مذکر: هُدَا / ذَا (این) مؤنث: هُدِيْه (این)
	مثنی مذکر: هُذَا, هُذِيْن (این دو, این ها) مؤنث: هَاتِن, هَاتِيْن (این دو, این ها)
	جمع مذکر یا مؤنث: هُؤلَاء (این ها)
	فرد مذکر: ذَلِك / ذَالَّك (آن) مؤنث: تَلِك (آن)
	جمع مذکر یا مؤنث: أَوْلَيْكَ (آن ها)

* اگر بعد از اسم اشاره، اسم «ال» دار بیاید، اسم اشاره چه مفرد باشد، چه مثنی و چه جمع، در هر صورت مفرد ترجمه می‌شود، ولی اگر اسم بعد از اسم اشاره بدون «ال» باشد، اسم اشاره به همان صورت ترجمه می‌شود.

مثال

هُؤلَاء الطَّلَابُ، نَاجِحُونَ: این دانش آموزان، موفق هستند.

أَوْلَيْكَ تَلَامِيْدُ: آن ها، دانش آموز هستند.

ویرژه علاقمندان

* برای اسم‌های جمعی که غیر انسان باشند از اسم اشاره مفرد مؤنث «هُذِيْه / تَلِكَ» استفاده می‌شود.

مثال هذه الأشجار، باسقة: این درختان، بلند هستند.

تَلِكَ آيات الْكِتَابِ الْحَكِيمِ: آن، آیات کتاب حکمت آمیز است.

ضمیر

در سال‌های گذشته خواندیم که ضمایر به دو دسته تقسیم می‌شوند:
 ۱- ضمایر منفصل
 ۲- ضمایر متصل

ترجمه	ضمیر متصل	ترجمه	ضمیر منفصل	شخص
ـ م - مرا	ي	من	أَنَا	اول شخص مفرد
ـ ت - تو را	ك / كـ	تو	أَنْتَ / أَنْتِ	دوم شخص مفرد
ـ ش - او را	هـ، هـ / هـا	او	هُوَ / هِيَ	سوم شخص مفرد
ـ مان - ما را	نا	ما	نَحْنُ	اول شخص جمع
ـ تان - شما را	كـما / كـمـ / كـنـ	شما	أَنْتَمَا / أَنْتُمْ / أَنْتُنَّ	دوم شخص جمع
ـ شان - ایشان را - آن ها را	هـما / هـمـ / هـنـ	آن ها / ایشان	هـما / هـمـ / هـنـ	سوم شخص جمع

كاربرد ضمایر

ضمایر منفصل (هُوَ، ... أَنَّتَ، ... نَحْنُ): معمولاً اول جمله می‌آیند.

مثال

هُوَ عَالِمٌ: او دانشمند است. أَنَّتَ نَاجِحُونَ: شما موفق هستید. أَنَا مجتهد: من کوشان هستم.

ضمایر متصل (هـ، هـ، ... لـ ... نـ) به آخر هر سه نوع کلمه (اسم، فعل، حرف) می‌چسبند.

مثال

أَلَيْهِ: به سوی او (به سویش) كَتَبَه: کتاب او (کتابش) نَصَرَه: او را یاری کرد.

فعل

فعل‌ها را از نظر زمان در جدول زیر ببینیم.

ضمیر								
من ← أنا	كَتَبْتُ	نوشتم	ما كَتَبْتُ	نوشتم	أَكْتَبْتُ	نمی‌نویسم	لَا أَكْتَبْ	نمی‌نویسم
تو [آن‌ت]	كَتَبْتُ	نوشته‌ی	ما كَتَبْتُ	نوشته‌ی	كَتَبْتُ	نمی‌نویسی	لَا كَتَبْتُ	نمی‌نویسی
او [هی]	كَتَبْتُ	نوشت	ما كَتَبْتُ	نوشت	كَتَبْتُ	نمی‌نویسی	لَا كَتَبْتُ	نمی‌نویسی
ما ← نَحْنُ	كَتَبْنَا	نوشتمیم	ما كَتَبْنَا	نوشتمیم	كَتَبْنَا	نمی‌نویسیم	لَا كَتَبْنَا	نمی‌نویسیم
شما - أَنْتُمْ	كَتَبْتُمَا	نوشته‌ید	ما كَتَبْتُمَا	نوشته‌ید	كَتَبْتُمَا	نمی‌نویسید	لَا كَتَبْتُمَا	نمی‌نویسید
آن‌ن [آن‌ن]	كَتَبْتُمُّ	نوشته‌ید	ما كَتَبْتُمُّ	نوشته‌ید	كَتَبْتُمُّ	نمی‌نویسید	لَا كَتَبْتُمُّ	نمی‌نویسید
هُمْ	كَتَبْتُهُمَا	نوشته‌ند	ما كَتَبْتُهُمَا	نوشته‌ند	كَتَبْتُهُمَا	نمی‌نویسند	لَا كَتَبْتُهُمَا	نمی‌نویسند
ایشان	كَتَبْتُهُمْ	نوشته‌ند	ما كَتَبْتُهُمْ	نوشته‌ند	كَتَبْتُهُمْ	نمی‌نویسند	لَا كَتَبْتُهُمْ	نمی‌نویسند
هُنَّ	كَتَبْتُهُنَّ	نوشته‌ند	ما كَتَبْتُهُنَّ	نوشته‌ند	كَتَبْتُهُنَّ	نمی‌نویسند	لَا كَتَبْتُهُنَّ	نمی‌نویسند

در قواعد عربی برای ساختن فعل مستقبل از حرف «سَوْفَ» نیز استفاده می‌شود.
مثال سَوْفَ يَكْتُبْ: خواهد نوشت.

فعل امر

برای دستور دادن به کسی، از فعل امر استفاده می‌کنیم. فعل امر از مضارع دوم شخص مفرد و دوم شخص جمع ساخته می‌شود.

روش ساختن فعل امر

حرف «ت» را از ابتدای فعل مضارع حذف می‌کنیم.

«— باشد، اول فعل «أَ» می‌آوریم.

اگر اولین حرف ساکن (—) باشد و حرکت حرف دوّم ریشه (عین الفعل)

«— يَا — باشد، اول فعل، «إِ» می‌آوریم.

ـ

ـ يـ باشد، ساکن (ـ) می‌کنیم.

آخر فعل را اگر «ن» باشد، آن را حذف می‌کنیم به جز «نون جمع مؤنث» که ضمیر است و حذف نمی‌شود.

مثال

تَجْلِسْ ← إِجْلِسْ (بنشین)

تَجْلِسَانِ ← إِجْلِسَا (بنشینید، پس از حذف نون، به خاطر زیبایی، الف (ا) می‌گذاریم)

تَجْلِسَنَ ← إِجْلِسَنَ (بنشینید، نون جمع مؤنث حذف نمی‌شود).

تَكْتُبْ ← أَكْتَبْ (بنویس)

تَجْلِسْ ← إِجْلِسْ (بنشینید، کار یا داشتن حالت باز می‌داریم).

فعل نهي

با فعل نهی کسی را از انجام کار یا داشتن حالت باز می‌داریم.

روش ساختن فعل نهي

حرف «لا»ی نهی را اول فعل مضارع می‌آوریم.

ـ يـ باشد، ساکن (ـ) می‌کنیم.

آخر فعل را اگر

ـ نـ باشد، آن را حذف می‌کنیم به جز «نون جمع مؤنث» که ضمیر است و حذف نمی‌شود.

مثال

تَدْهِبَيْنَ ← لَاتَدْهِبَيْ (نرو)	تَدْهَبَ ← لَاتَدْهَبَ (نرو)
تَدْهَبَوْنَ ← لَاتَدْهَبَا (نروید، پس از حذف نون، به خاطر زیبایی، الف (ا) می‌گذاریم.)	تَدْهَبَانَ ← لَاتَدْهَبَا (نروید)
	تَدْهَبَيْنَ ← لَاتَدْهَبَيْ (نروید، نون جمع مؤنث حذف نمی‌شود.)

 فعل شی

۱۳

حرف «لا» را اول فعل مضارع می‌آوریم؛ آخر فعل را تغییر نمی‌دهد ولی فعل را منفی می‌کند.

تَدْهَبَانَ (می‌روید) **نفی** ← لَاتَدْهَبَانَ (نمی‌روید)تَدْهَبَ (می‌روی) **نفی** ← لَاتَدْهَبَ (نمی‌روی) **تركیب اضافی - تركیب وصفی**

* هرگاه دو اسم با هم خوانده بشوند، معمولاً دو تركیب مواجھیم؛ یا تركیب اضافی است که « مضاف و مضاف إلیه » دارد یا تركیب وصفی است که « موصوف و صفت » دارد.

* در تركیب اضافی، اسم اول را مضاف گویند که نه « ال » می‌گیرد و نه « تنوین (ـهـ) » و اسم دوم را مضاف إلیه گویند که می‌تواند اسم خاص یا اسم « ال » دار یا ضمیر متصل یا اسم اشاره باشد.

مثال كِتَابٌ عَلَيْ (كتاب على) / مُعَلِّمُ الْمَدْرَسَةِ (معلم مدرسه) / قَلْمَنْ هَذَا التَّلَمِيذُ (قلم این دانش آموز) **مضاف مضاف إلیه** **مضاف مضاف إلیه** **مضاف مضاف إلیه**

* در تركیب وصفی هم دو اسم وجود دارد که معمولاً یا هر دو « ال » دارند یا هر دو بدون « ال » می‌باشند و تنوین (ـهـ) دارند. اسم اول را که وصف می‌شود، موصوف و اسم دوم را که وصف می‌کند، صفت گویند. صفت از چهار جهت جنس (مذکر یا مؤنث)، تعداد (مفید، مفرد، مشتی یا جمع بودن)، داشتن یا نداشتن « ال » و حرکت « شبیه موصوف است.

مثال الْتَّالِمِيَّةُ التَّاجِحَةُ (دانش آموز موفق) / كِتَابًا مَفْيِدًا (كتابی مفید) / الْمَعْلَمُونَ الْمَحِدُونَ (معلمان کوشما) **موصوف صفت** **موصوف صفت** **موصوف صفت**

* توجّه داشته باشیم گاهی یک اسم، هم مضاف إلیه و هم صفت دارد. در فارسی، اول صفت برای اسم می‌آید و بعد مضاف إلیه، ولی در عربی، اول مضاف إلیه برای اسم می‌آید و بعد صفت.

مثال كِتَابٍ الْمَفْيِدِ (كتاب سودمند من) / بَيْتَكَ الْكَبِيرِ (خانه بزرگ تو) **مضاف إلیه صفت**

 وزن اسم

وزن اسم‌هایی که ریشه فعلی دارند، براساس ریشه « فــعــل » با اضافه کردن حروف اضافه و حرکت‌های آن اسم، به دست می‌آید:

کَاتِبٌ وَزْنَ فَاعِلٌ **مُحَلِّقٌ وَزْنَ فَاعِلٌ** **أَعْلَمٌ وَزْنَ فَاعِلٌ**ترجمه اسم بر وزن « أفعال » در جمله **بعد از آن حرف « مــن » باشد: أَفْضَلُ مــن: برتر از** **بعد از آن مضاف إلیه باشد: أَفْضَلُ النــاس: برترین مردم** **كلمات پرسشی**

در سال‌های گذشته با کاربرد کلمات پرسشی و روش پاسخ‌گویی به آن‌ها آشنا شدید.

كلمات پرسشی عبارتند از: **هل / أ (آیا)، مَنْ (کیست، چه کسی)، لَمْنَ (برای کیست، مال چه کسی است)، مَا / مَاذا (چیست، چه چیزی)، لِمَذَا / لِمَ (برای**چه، چرا)، **يَمَذَا / بِمَهْ (به چه چیزی، با چه چیزی)، أَيْنَ (کجا)، مِنْ أَيْنَ (از کجا، اهل کجا)، كَمْ (چند، چقدر)، مَتَى (کی، چه وقت)، كَيْفَ (چگونه)، أَيْ**

(کدام) ... که برای پرسش از مخاطب به کار می‌روند.

موارد استفاده از کلمات پرسشی

کلمات پرسشی	نحوه پاسخگویی
«هل / أ»	در جواب، «نعم (بله)» یا «لا (خیر)» گفته می‌شود و می‌توان جمله را طبق شرایط کلی مثبت یا منفی تکرار کرد. مثال هلْ تکثّب درسک؟ (آیا درست را می‌نویسی؟) نعم، أكثّب درسي (بله، درسم را می‌نویسم). / أتقراً المجلة؟ (آیا مجله می‌خوانی؟) لا، لأنّه لم يقرأ المجلة (نه، مجله نمی‌خوانم). / لا، لأنّه لم يقرأ الصحفة (نه، روزنامه می‌خوانم).
«فن»	در جواب، اسم شخص یا شغل او گفته می‌شود. مثال مَنْ هُوَ؟ (او کیست؟) هُوَ صدیقی. (او دوستم است).
«لِمَنْ»	در جواب، اسم مالک آن چیز یا آن شخص گفته می‌شود. مثال لِمَنْ هَذِهِ الْحَقِيقَةُ؟ (این کیف مال کیست؟) لِمَنْ حَسِينٌ / لِأَخْيَرِ الْعَالَمِيِّ (مال حسین / مال برادرم / مال کارگرم است).
«ما / مَاذَا»	در جواب، اسم شیء گفته می‌شود. مثال ما هَذَا؟ (این چیست؟) هذا كتاب. (این کتاب است.) / ماذا قرأت؟ (چه چیزی می‌خوانی؟) أَقْرَأَ مَجَلَّةً. (مجله می‌خوانم).
«لِمَاذَا»	در جواب، با «لَأَنْ / لِـ» (برای این که، برای) علت گفته می‌شود. مثال لماذا تَدْرِسُ أَخْتَكَ؟ (برای چه خواهرت درس می‌خواند؟) لِلتَّاجِحَ فِي الْحَيَاةِ. (برای موققت در زندگی).
«بِمَاذَا / بِمَـ»	در جواب، اسم آن چیز یا وسیله حمل و نقل گفته می‌شود. مثال بِمَاذَا كَتَبْتَ؟ (با چه چیزی نوشته‌ی؟) بِالْقَلْمَنِ / بِمَاذَا جَيَّثَ؟ (با چه چیزی آمدی؟) بِالسَّيَارَةِ. (با خودرو).
«أَيْنَ»	در جواب، شهر، کشور، مکان «في، أمام، تحت، فوق، هناك...» گفته می‌شود. مثال أَيْنَ وَالدَّكْ؟ (پدرت کجاست؟) والدی فی طهران. (پدرم در تهران است).
«مِنْ أَيْنَ»	در جواب، اسم مکان، شهر یا کشوری ... که اهل آن جاست، گفته می‌شود. مثال مِنْ أَيْنَ أَنْتَ؟ (تو از کجا هستی؟) مِنْ إِيرَانَ (از ایران)
«كَمْ»	از چند و مقدار پرسیده می‌شود و در جواب، تعداد (عدد) می‌آید. مثال كم تلميذا في الصف؟ (چند دانش‌آموز در کلاس است؟) سَتَّةَ تَلَمِيدٍ (شش دانش‌آموز)
«مَتَى»	در جواب، زمان «اليوم، أمس، ليل، مساء، قبل، بعد، في الصباح و ...» گفته می‌شود. مثال متى تَذَهَّبُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ؟ (کی به مدرسه می‌روی؟) أَذْهَبْتُ عَنَّ الصَّبَاحِ. (هنگام صبح می‌روم).
«كَيفَ»	در جواب، حالت خود یا دیگران بیان می‌شود. مثال كيف حَالَكَ؟ (حال چطور؟) أنا بخير (من خوبم). / كيف جاءَ عَلَيْ؟ (علی چگونه آمد؟) جاءَ عَلَيْ مَسْرُورًا. (علی خوشحال آمد). / كيف جئت؟ (چگونه آمدی؟) جئت عَاجِلًا (با عجله آدمم).
«أَيْ»	ممولاً از مکان یا زمان یا موقعیت چیزی پرسیده می‌شود. مثال في أي مكان تَطَالِعُ؟ (در کدام مکان مطالعه می‌کنی؟) في المكتبة (در کتابخانه) / أي يوم بعْدَ السَّبَقِ؟ (کدام روز بعد از شنبه است؟) الْأَحَدُ (یکشنبه)

اعداد اصلی و ترتیبی

* اعداد اصلی و ترتیبی را در پایه هشتمن یاد گرفتیم، اکنون در حد شمارش مرور می‌کنیم و در درس دوم نکات بیشتری از آن‌ها را خواهیم خواند.

اعداد اصلی

مذکور	واحد	إثنانِ	ثلاث	أربع	خمس	سبع	ست	سبعين	ثماني	عشرين	عشرين	أحد عشرين	إثنان عشرين	مؤثر
مُؤثر	واحدة	إثنانِ	ثلاثة	أربعة	خمسة	سبعة	ستة	سبعين	ثماني	عشرين	عشرين	أحد عشرين	إثنان عشرين	
ترجمه	یک	دو	سه	چهار	پنج	شش	هفت	هشت	نُه	دهم	یازدهم	دوازده		

اعداد ترتیبی

الأول	الثاني	الثالث	الرابع	الخامس	السادس	السابع	الثامن	الحادي عشر	العاشر	الحادي عشر	الثانية عشر	الأولي	الثانية عشرة	الثانية عشر	الثاني عشر
يُكَم	دوم	سوم	چهارم	پنجم	ششم	هفتم	هشت	نُه	دهم	یازدهم	دوازدهم				
ترجمه															

ساعت

* ساعت را قبل‌آید گرفتیم، سؤال آن: «کم‌الساعه‌ایان؟ (الآن ساعت چند است؟) و جواب آن با توجه به ساعت، می‌تواند این‌ها باشد: الواحدة (۱:۰۰)، الثانية (۲:۰۰)، الثالثة (۳:۰۰)، الرابعة (۴:۰۰)، الخامسة (۵:۰۰)، السادسة (۶:۰۰)، السابعة (۷:۰۰)، الثامنة (۸:۰۰)، التاسعة (۹:۰۰)، العاشرة (۱۰:۰۰) و الثانية عشرة (۱۱:۰۰) که می‌توان به آخر آن‌ها «تماماً» را اضافه کرد.

مثال کم‌الساعه‌ایان؟ (الآن ساعت چند است؟) تمام.

* برای «۱۵ دقیقه، ۳۰ دقیقه و ۴۵ دقیقه» به ترتیب «الرُّبْع، النَّصْفِ و إلَّا رُبْعًا» را به کار می‌بریم.

مثال کم‌الساعه‌ایان؟ (الآن ساعت چند است؟) تمام.

الثَّامِنَةُ وَ النَّصْفُ: (۸:۳۰)

العاشرة إلَّا رُبْعًا: (۹:۴۵)

روزهای هفت

السبت (شنبه)، الأحد (یکشنبه)، الإثنين (دوشنبه)، الثلاثاء (سه شنبه)، الأربعاء (چهارشنبه)، الخميس (پنجشنبه)، الجمعة (جمعه)

فصلهای سال

الربيع (بهار)، الصيف (تابستان)، الخريف (پاییز)، الشتاء (زمیستان)

رنگ‌های اصلی

أَبْيَضٌ (سفید)، أَسْوَدٌ (سیاه)، أَحْمَرٌ (سیز)، أَحْمَرٌ (سرخ)، أَصْفَرٌ (زرد)، أَرْدَقٌ (آبی)

دوسن عزیز، امیدوارم برای پاسخ به سوالات آمده شده باشید. اگر هم نتوانستید، لازم است چند بار مطالب و توضیحات را مرور کنید تا توانایی پاسخ به تمرينات و سوالات را به دست آورید.

مکالمه

جواراثُ الْتَّعَازُفِ فِي مَطَارِ الْتَّجَفِ الْأَشْرَفِ

گفت‌وگوها (آشنایی در فرودگاه نجف اشرف)

رَائِبٌ مَرْقَدٌ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الطَّفَلِ (راهن (زیارت‌کننده) آرامگاه امیرالمؤمنین علی الطَّفَلِ)

وَعَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ (درود و رحمت و برکات خداوند بر شما باد).

السلام عليكم. (درود بر شما).

صَبَاحَ الْخَيْرِ يَا أَخِي. (صبح به خیر ای برادرم).

كَيْفَ حالُكَ؟ (حالت چطور است؟)

أَنَا بِخَيْرٍ، وَكَيْفَ أَنْتَ؟ (من خوبم و تو چطوری؟)

بِغَيْرِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ (خوبم، حمد و شکر خدا)

مَا اسْمُكَ الْكَرِيمُ؟ (اسم شریفت چیست؟)

أَنَا مِنَ الْجَمْهُورِيَّةِ الْإِسْلَامِيَّةِ الْإِيْرَانِيَّةِ (من از جمهوری اسلامی ایران هستم).

إِسْمِيْ حَسَنٌ وَمَا اسْمُكَ الْكَرِيمُ؟ (اسم من حسن است و اسم شریف تو چیست؟)

لَا: مَعَ الْأَسْفِ، لَكِنِي أَحِبُّ أَنْ أَسْافِرَ. (نه متأسفانه. اما دوست دارم که سفر کنم).

هَلْ سَافَرْتَ إِلَى إِيْرَانَ حَتَّى الْآنِ؟ (آیا تا به حال به ایران سفر کردی؟)

إِنْ شَاءَ اللَّهُ إِلَيْهِ الْلَّقَاءُ مَعَ السَّلَامَةِ. (اگر خدا بخواهد؛ به امید دیدار؛ به سلامت).

إِنْ شَاءَ اللَّهُ شَاسَفِرْ إِلَى إِيْرَانَ! (اگر خدا بخواهد به ایران سفر می‌کنی!)

فِي أَمَانِ اللَّهِ وَ حِفْظِهِ، يَا حَبِيبِي. (در پناه و حفظ خدا باشی، ای دوستم).

فِي أَمَانِ اللَّهِ. (در پناه خدا).

تمارین کتاب درس

۱۶

الشَّفَرِينَ الْأَوَّلُ

كَمْلٌ تَرْجِمَةً الْآيَاتِ وَالْحَدِيثَيْنِ. (ترجمة آیات و دو حدیث را کامل کن.)

۱- «وَاجْعَلْ يَ لِسَانَ صِدِقٍ فِي الْأَخْرِينَ» الشَّعَاء: ۸۴

و برای من باد نیکو در

۲- «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذْ تَقُولُونَ مَا لَا تَعْلَمُونَ» الصَّفَّ: ۲

ای کسانی که ایمان آورده اید،

۳- «وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ» المؤمنون: ۵۱

و کار نیکو

۴- «رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الظَّالِمِينَ» الأعراف: ۴۷

پروردگار،

۵- «لَا تَنْظُرُوا إِلَى كَثْرَةِ صَلَاتِهِمْ وَصَوْمَهِمْ وَكَثْرَةِ الْحُجَّ.. وَلَكِنْ انْظُرُوهُ إِلَى صِدِقِ الْحَدِيثِ وَأَدَاءِ الْأَمَانَةِ». رسول الله ﷺ

به بسیاری نمازشان و روزهشان - نتگردید، اما به راستی سخن و به جای آوردن امانت [شان] بنگردید.

۶- «إِرَحْمَمْ مَنْ فِي الْأَرْضِ يَرْحَمْكَ مَنْ فِي السَّمَاءِ». رسول الله ﷺ

به کسی که در زمین است

الشَّفَرِينَ الثَّانِي

إِقْرَا الْأَحَادِيثَ التَّالِيَةَ ثُمَّ عَيْنُ تَرْجِمَتِهَا الصَّحِيحَةُ: حدیث‌های زیر را بخوان سپس ترجمه صحیحش را مشخص کن.)

۱- «إِعْمَلْ لِذِيَّاكَ كَانَكَ تَعْيِشُ أَبَدًا وَأَعْمَلْ لِآخِرِتِكَ كَانَكَ تَمُوتُ عَدَا». رسول الله ﷺ

برای (دنیا) چنان کار کن گویی همیشه (زندگی می‌کنی) لذت می‌بری (□)

و برای آخرت چنان کار کن گویی (فردا می‌میری) □ نزدیک است بمیری (□). دنیاک (دنیا) / تعیش (زندگی می‌کنی) / تموت عدًا (فردا می‌میری)

۲- «أَنْظُرْ إِلَى مَا قَالَ وَلَا تَنْظُرْ إِلَى مَنْ قَالَ». أمیرالمؤمنین علیه السلام

آنظر (بنگر) / لاتنظر (ننگر) به آن چه گفته است (بنگر) □ می‌نگرم (□) و به آن که گفته است (ننگر) □ نمی‌نگرم (□).

۳- «إِذَا مَلَكَ الْأَرَادِلُ هَلَكَ الْأَفَاضِلُ». أمیرالمؤمنین علیه السلام

ملک (به فرمانروایی رسیدند) هرگاه فرمایگان (به فرمانروایی رسیدند) □ مالک قدرت شدند (□)؛ شایستگان هلاک شدند.

۴- «مَنْ زَدَ الْعُدُوَانَ حَصَدَ الْخُسْرَانَ». أمیرالمؤمنین علیه السلام

العدوان (دشمنی) / الخسran (زيان) هر کس (دشمنی) □ دوستی (□) کاشت؛ (زيان) □ سود (□) درو کرد.

۵- «الْكَلَامُ كَالَّدَوَاءِ؛ فَلَيْلُهُ يَنْفَعُ وَكَثِيرَهُ قَاتِلٌ». أمیرالمؤمنین علیه السلام

سخن مانند داروست؛ اندکش (سود می‌رساند) □ شفا می‌دهد (□) و بسیارش گشنه است.

الشَّفَرِينَ الثَّالِثُ

تَرْجِمَ الْآيَاتِ وَالْأَحَادِيثَ التَّالِيَةَ، ثُمَّ عَيْنُ الْمَاضِي وَالْمُضَارِعِ وَالْأَمْرِ وَالْتَّهْيَيِّ. (آیات و احادیث زیر را ترجمه کن، سپس فعل ماضی، مضارع، امر و نهی را مشخص کن.)

۱- «... وَ مَا غَلَّمُهُمُ اللَّهُ وَ لَكِنْ كَانُوا أَنْفَسُهُمْ يَغْلِلُمُونَ...». آللحل: ۳۳

و خداوند به آنان ستم نکرد بلکه به خودشان ستم می‌کردند ...

۲- «... وَ لَا تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا...». آلسءاء: ۲۹

خودتان را نکشید به راستی خداوند نسبت به شما مهربان بود (است) ...

۳- «... لَا تَدْخُلُوا مِنْ بَابِ وَأَدْخُلُوا مِنْ أَبْوَابِ مُفَرَّقَةٍ...». یوسف: ۶۷

از یک در وارد نشوید و از درهای گوناگون وارد شوید ...

۴- «أَطْلُبُوا الْعِلْمَ وَ لَوْ بِالصَّيْنِ فَإِنَّ طَلَبَ الْعِلْمِ فَرِيشَةً». رسول الله ﷺ

علم را بجویید اگرچه در چین باشد پس همانا خواستن علم واجب دینی است.

۵- «إِذَا قَدَرْتَ عَلَى عَدُوَّكَ؛ فَاجْعُلِ الْعَفْوَ عَنْهُ شُكْرًا لِلْقُدْرَةِ عَلَيْهِ». رسول الله ﷺ

هرگاه بر دشمنت قدرت یافته به خاطر سپاس از قدرت یافتن بر او بخشش را قرار بده (او را بیخش). قدرت (ماضی) / اجعل (امر)

۶- «قُولُ لَا أَعْلَمُ» نصفُ الْعِلْمِ. أمیرالمؤمنین علیه السلام

سخن «نمی‌دانم» نیمی از دانش است.

لَا أَعْلَمُ (مضارع منفی)

التشریف الرابع ترجمة هذه الأفعال و اكتب نوعها. (این فعلها را ترجمه کن و نوعشان را بنویس.)

نوع فعل	ترجمه	فعل	نوع فعل	ترجمه	فعل
مضارع نبی	ننویس	لاتکتب	امر	بنویس	أكتب
مضارع منفي	نمی نویسند	لا یکتبین	امر	بنویسید	أكتبوا
مستقبل	خواهیم نوشت	سوف تكتب	مستقبل	خواهم نوشت	سأكتب
كانوا ماضی - يكتبون: مضارع / كانوا يكتبون: ماضی استمراري	می نوشتند	كانوا يكتبون	ماضی منفي	نوشتهيد	ما كتبتم

۱۷

التشریف الخامس اكتب في الفراگ لفم ملائمةً مناسبةً حسب المعنى. (در جای خالی کلمه مناسب طبق معنا بنویس.)

۱- الأعداد الأصلية هي:

أعداد اصلي	واحد	دو	سه	چهار	پنج	شش	سبعة	ستة	خمسة	أربعة	ثلاثة	اثنان	إثنان	هشت	نها	تسعة	عشرة	أحد عشر	إثنا عشر	دوازده	يازده	دوازده
------------	------	----	----	------	-----	----	------	-----	------	-------	-------	-------	-------	-----	-----	------	------	---------	----------	--------	-------	--------

۲- الأعداد الترتيبية هي:

أعداد ترتيبية	الأول	يكم	دوم	سوم	چهارم	پنجم	ششم	هشتم	نهم	دهم	يازدهم	دوازدهم	الحادي عشر	الثاني عشر	الحادي عشر	هشت	نها	تسعة	عشرة	أحد عشر	إثنا عشر	دوازده
---------------	-------	-----	-----	-----	-------	------	-----	------	-----	-----	--------	---------	------------	------------	------------	-----	-----	------	------	---------	----------	--------

۳- أيام الأسبوع سبعةً وهى:

روزهای هفته	السبت	الأحد	الاثنين	الثلاثاء	الأربعاء	الخميس	السادس	السابع	الثامن	التاسع	العاشر	الحادي عشر	الثاني عشر	إثنا عشر	عشرة	أحد عشر	إثنا عشر	دوازده	يازده	دوازده		
روزهای هفته	شنبه	یکشنبه	دوشنبه	سهشنبه	چهارشنبه	پنجشنبه	ششم	هشتم	نهم	دهم	یازدهم	دوازدهم	الحادي عشر	الثاني عشر	الحادي عشر	هشت	نها	تسعة	عشرة	أحد عشر	إثنا عشر	دوازده

۴- فصول السنة أربعةً وهي:

فصل‌های سال	الربيع	الصيف	الثالثاء	الاثنين	الأربعاء	الخميس	الجمعة
فصل‌های سال	بهار	تابستان	دوشنبه	یکشنبه	سهشنبه	چهارشنبه	جمعه

-۵

وعده‌های اصلی غذا	نون	لیف	لیف	الثانية	الرابعة	الرابع	الشنبه	الجمعة
وعده‌های اصلی غذا	لیف	لیف	لیف	الثانية	الرابعة	الرابع	الشنبه	الجمعة

-۶

رنگ‌های اصلی	لون الغراب آسود	لون السحاب أبيض	لون البحر أزرق	لون الموز أصفر	لون الرمان أحمر	لون الشجر أخضر
رنگ‌های اصلی	لون الغراب آسود	لون السحاب أبيض	لون البحر أزرق	لون الموز أصفر	لون الرمان أحمر	لون الشجر أخضر

-۶

- التشریف السادس** ضع في الدائرة العدد المناسب. «كلمة واحدة زائد». (در دایره عدد مناسب را بگذار. «یک کلمه اضافه است.»)
- الف: من الأحجار الجميلة ذات اللون الأبيض. (از سنگ‌های زیبای گران قیمت که سفیدرنگ است.)
 - ب: جذوتها مُستَعِرَّة، فيها ضياءً وبها حرارةً مُنْتَشِرَةً. (پاره آتشش فروزان است، نورانی است و گرمایش پراکنده است.)
 - ج: كَوْكَبٌ يَدُوِّرُ حَوْلَ الْأَرْضِ؛ ضياءً مِنَ الشَّمْسِ. (ستاره‌ای که دور زمین می‌جرخد؛ نورش از خورشید است.)
 - د: بُخَارٌ مُتَرَكِّمٌ فِي السَّمَاءِ يَنْزِلُ مِنْهُ الْمَطَرُ. (بخاری فشرده در آسمان که از آن باران می‌بارد.)
 - هـ: مِنَ الْمَلَابِسِ النَّسَائِيَّةِ ذَاتِ الْأَلْوَانِ الْمُخْتَلِفَةِ. (از لباس‌های زنانه با رنگ‌های گوناگون)
 - و: قِطْعَةً مِنَ التَّارِ. (بارهای از آتش)
 - ز: لَذْرَزْ (مرواریدها)

پاسخ: ✓

- ۱-(و) ۲-(ب) ۳-(ج) ۴-(اضافه آمده) ۵-(د) ۶-(هـ) ۷-(الف)

الْتَّمْرِينُ التَّاسِعُ

صَعْدَهُ الْجَمْلَ وَ التَّرَاكِيبُ فِي مَكَانِهَا الْمُنَاسِبِ، ثُمَّ تَرْجُمُهَا. (این جمله‌ها و ترکیب‌ها را در جای مناسبش قرار بده، سپس آن‌ها را ترجمه کن.)

هُوَلَاءُ فَائِزَاتُ / هَذَانِ الدَّلِيلَانِ / تِلْكَ الْبَطَارِيَّةُ / أُولَئِكَ الصَّالِحُونَ / هُوَلَاءُ أَصْدِقَاءُ / هَاتَانِ الرِّجَاجَتَانِ

جمع مكسر	جمع مؤنث سالم	جمع مذكر سالم	مثنى مؤنث	مثنى مذكر	فرد مؤنث
هُوَلَاءُ أَصْدِقَاءُ	هُوَلَاءُ فَائِزَاتُ	أُولَئِكَ الصَّالِحُونَ	هَاتَانِ الرِّجَاجَتَانِ	هَذَانِ الدَّلِيلَانِ	تِلْكَ الْبَطَارِيَّةُ
این‌ها دوستان هستند.	این‌ها برنگان هستند.	آن درستکاران	این دوشیشه	این دو راهنمای	آن باتری

۱۸

امتحان

الْتَّمْرِينُ الثَّامِنُ

اَكْتُبْ وَزَنَ الْكَلِمَاتِ التَّالِيَّةَ وَ حُرُوفَهَا الْاَصْلِيَّةَ. (وزن کلمات زیر و حروف اصلی آن‌ها را بنویس.)

وزنشان به ترتیب «فَاعِلٌ، مَفْعُولٌ، أَفْعَالٌ» و ریشه آن‌ها «ن ص ر» است.

وزنشان به ترتیب «أَفْعَلٌ، مَفْعَلٌ، قَعِيلٌ» و ریشه آن‌ها «ح م د» است.

وزنشان به ترتیب «فَاعِلٌ، مَفْعُولٌ، أَفْعَالٌ» و ریشه آن‌ها «ص ب ر» است.

وزنشان به ترتیب «مَفْعَالٌ، إِفْعَالٌ، فَاعِلَةٌ» و ریشه آن‌ها «ف ت ح» است.

الْتَّمْرِينُ التَّاسِعُ

صِيَاءُ / نَاءُ / نَاجِحُ / مَسْرُورُ / قَرِيبُ / جَمِيلُ / نِهَايَةُ / يَمِينُ / شَرَاءُ / مَسْمُوحُ / مُجَدٌ ≠

خَرِين ≠ مَسْرُور	يَسَار ≠ يَمِين	رَابِيب ≠ نَاجِح	رَحِيقَة ≠ غَالِيَة
غَمْگِين ≠ خَوْشَحَال	چَب ≠ رَاسِت	مَرْدُود ≠ قَبُول	إِرْزاَن ≠ كَرَان
مُجَتَهَد = مُجَدٌ	بَعِيد ≠ قَرِيب	بِدَايَة ≠ نِهَايَة	بَيْع ≠ شَرَاءُ
تَلَاشَگَر	دُور ≠ تَزْدِيك	آَغَاز ≠ پَيَان	فَرْوُش ≠ خَرِيد
مَمْنُوع ≠ مَسْمُوح	نُور = ضَيَاءُ	قَبِيْح ≠ جَمِيل	رَقَد = نَاءُ
غَيْرِمَجاَز ≠ مَجاَز	رُوسْنَانِي	زَشت ≠ زَيْبَا	خَوَابِيد

الْتَّمْرِينُ العَاشِرُ

أَرْسِمْ عَقَارِبَ السَّاعَاتِ. (عقربه‌های ساعتها را بکش.)

الْأَنْتَسِعَةُ إِلَّا رِبْعًا

الثَّامِنَةُ وَ الْمُصْفُ

الْخَامِسَةُ وَ الْرَّبِيعُ

پنج و ربع (پنج و پانزده دقیقه) هشت و نیم (هشت و سی دقیقه) یک ربع مانده به نه (هشت و چهل و پنج دقیقه)

الْبَحْثُ الْعِلْمِيُّ (پژوهش علمی)

ابحث في الإنترنيت أو المكتبة عن نصٍّ قصيرٍ أو جملٍ باللغة العربية حول عظمة مخلوقات الله، ثم ترجمة إلى الفارسية مستعيناً بمعجم عَرَبِيٍّ - فارسيٍّ. در اینترنت یا کتابخانه متنی کوتاه یا جمله‌هایی به زبان عربی درباره بزرگی و عظمت آفریده‌های خداوند جست و جو کن. سپس آن را با کمک واژه‌نامه عربی-فارسی، به فارسی ترجمه کن.

چَمَلُ كَبِيرَكَوَهُ فِي مَدِيَّةِ بَدَرَةِ بِمَحَافَظَةِ إِيلَام
کوه‌های کبیرکوه در شهر بدراه در استان ایلام

وَ يَتَفَقَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ رَبَّنَا مَا حَلَقَتْ هَذَا بَاطِلًا آل عِمَران: ۱۹۱
و در آفرینش آسمان‌ها و زمین می‌اندیشدند و (می‌گویند) پروردگار! این‌ها را بیهوذه نیافریدی.

اول

پرسش‌های چهارگزینه‌ای درس

واژگان

۹۷

- ۱- من الملاييس ذات الالوان المختلفة التي ثلبيتها النساء! عين الصحيح للفrage: (۱) السروال (۲) العباءة السوداء (۳) القستان (۴) القميص
- ۲- «الله أنزل منه المطر!» عين الصحيح: (۱) السررة (۲) الجذوة (۳) الريح (۴) الضياء
- ۳- ما هو الخطأ عن الكلمة الشمس؟ (۱) السررة (۲) التضيرة (۳) الجذوة (۴) الحراة
- ۴- عين الخطأ عن تناصي الكلمات في الجمل: (۱) الليل ضوء (۲) الشمس مستيرة
- ۵- «عن حواب الشخص الذي سأله مني: كيف أنت؟ قلت: أنا أذهب إلى التاج الأشرف!» (۱) بحير و الحمد لله (۲) صباح الخبراء
- ۶- «ذهبت مع صديقائي إلى الجبل أن ستر كل الأماكن و تساقط المطر!» عين الصحيح للفrage: (۱) السررة (۲) النجم (۳) العيّم (۴) الجوّ
- ۷- هو الحجر الجميل الغالي ذات اللون الأبيض! عين الصحيح للفrage: (۱) القضية (۲) الذهب (۳) القمر
- ۸- «إجعل لي إسان صدق في الآخرين؛ إجعل: قرار بدء.» (۱) قرار مى دهم (۲) قرار بدء.
- ۹- أيام الأسبوع و اليوم الثاني يوم! (۱) سبعة - الأحد (۲) خمسة - السبت
- ۱۰- «يدور حول الأرض و نظره في الليل.» (۱) الشمس (۲) النجم
- ۱۱- عين الخطأ للفrage: «إن أغلب الناس في ايران يأكلون في الفطور!» (۱) الخليط (۲) الخبر (۳) الزبدة
- ۱۲- عين الخطأ عن متضاد الكلمات: (۱) يموت ≠ يعيش (۲) غالى ≠ رخيص
- ۱۳- عين الخطأ عن مفرد الكلمات: (۱) وجوه ← وجه (۲) مفاتيح ← مفتاح
- ۱۴- عين الصحيح عن مترادف الكلمات: (۱) خلق = أوجد (۲) التمرة = السررة
- ۱۵- عين الصحيح «لون الغراب!» (۱) أبيض (۲) أسود
- ۱۶- «العيّم متراكم في السماء ينزل منه!» عين الصحيح للفragen! (۱) بخار - النج (۲) ريح - المطر (۳) قطعة - السحاب (۴) ذر - التجم

- ١٧- «الْكَلَامُ كَالْدَوَاءِ، يَنْفَعُ وَ قَاتِلٌ! عَيْنُ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاغِينِ:**
- (١) كثيرةً - قليلةً (٢) قليلةً - كثيرةً
 (٣) روزمام - واجبات ديني (٤) نمازم - واجب ديني
- ١٨- «أَنَا أَفْعَلُ الصَّلَاةَ وَ صَوْمِي لِأَنَّهُمَا مِنَ الْفَرَاغِينِ!»**
- (١) واجباتي - وظيفة ديني (٢) روزمام - وظيفتها
- ١٩- أي عبارة خطأ حسب ما قرأته حتى الآن؟**
- (١) الشّرارة، قطعة من النار!
 (٢) دور واحد من عقارب الساعة، الثانية عشرة تماماً!
 (٣) يوم السبت قبل يوم الإثنين وبعد الخميس!
- ٢٠- عين الخطأ:**
- (١) يوم السبت أول الأيام من الأسبوع!
 (٢) يوم السبت قبل يوم الإثنين وبعد الخميس!
- ٢١- أي مختار لكلمة تناسب في المعنى؟**
- (١) حاسوب - طيار - بائع (٢) أب - رجل - أخ
- ٢٢- عين ما ليس فيها جمع التكسير (جمع مكسر):**
- (١) طول قامة المرأة ستة أمتار! (٢) هم وجدوا مفاتحهم!
- ٢٣- في أي عبارة ماجاء المقصاد؟**
- (١) من زرع العداون حصد الخسران!
 (٢) إذا ملك الأراذل هلك الأفضل!

ترجمه و مفهوم

■ عین الأضحى والأدق في الأجوية للترجمة أو المفهوم

٢٤- «لَا تَنْظُرُوا إِلَى الشَّمْسِ الْمُسْتَعِرَةِ إِلَّا عِنْدَ طُلُوعِهَا أَوْ غُرُوبِهَا!»:

- (١) به خورشید نورانی جز هنگام طلوعش یا غروبش نگاه نکنید!
 (٣) به خورشید فروزان نگاه نکنید مگر هنگام طلوعش یا غروبش!

٢٥- «زَانَتِ الْأَمْ بِيَتِهَا بِدِقَّةِ تَائِمًا!»:

- (١) مادر او منزلش را با دقّتی کامل زینت داد!
 (٣) مادر منزلش را با دقّتی کامل زینت می دهد!

٢٦- «فِي الْأَجَابِتِ سَتَعْمَلُ لِإِنْتَاجِ بِضَاعِ الدَّاخِلِيَّةِ وَ قَدْ تَبَقَّى كُلُّ الْأَسْبُوعِ فِي مَصَابِعِنَا!»:

- (١) به بیگانه بگو برای تولید کالاهای داخلی کار می کنیم و گاهی همه هفتہ در کارخانه مان باقی میمانیم!
 (٢) به بیگانگان گفتید با کار، کالاهای داخلی را تولید خواهیم کرد و گاهی کل هفتہ در کارخانه هایمان میمانیم!
 (٣) به بیگانه بگو برای تولید کالاهای داخلی کار خواهیم کرد و گاهی تمام هفتہ در کارخانه هایمان باقی میمانیم!
 (٤) به بیگانگان بگو برای تولید کالاهای داخلی کار خواهیم کرد و گاهی تمام هفتہ در کارخانه هایمان باقی میمانیم!

٢٧- «تَدُورُ الْأَرْضُ حَوْلَ الشَّمْسِ وَ يَنْتَفِعُ كُلُّ الْمُوْجُودَاتِ بِحَارَّتِهَا وَ نُورِهَا!»:

- (١) زمین در اطراف خورشید چرخید و هر موجودی از حرارت و نورش بهره می برد!
 (٢) خورشید در اطراف زمین می چرخد و همه موجودات از نور و حرارت آن بهره می برند!
 (٣) زمین پیرامون خورشید می چرخد و همه موجودات از حرارت آن و نورش بهره می برند!
 (٤) خورشید پیرامون زمین چرخید و موجودات همچنان از نور و حرارت شان بهره می برند!

٢٨- «أَدْخُلُوا هَذَا الْبَيْنَاءَ مِنْ بَابِينِ وَ لَا تَخْرُجُوا مِنْ بَابِ الْآخِرِ!»:

- (١) از دو دروازه وارد این ساختمان شدند و از در اول خارج نشدند بلکه از در آخر خارج شدند!
 (٢) در این ساختمان دو در برای ورود است و در اول برای خروج نیست بلکه از در دیگر آن خارج شوید!
 (٣) از دو وارد این ساختمان شوید و از یک در خارج نشوید بلکه از در آخری آن خارج شوید!
 (٤) از دو دروازه به این ساختمان وارد شوید و از در اول خارج نشوید بلکه از در دیگر آن خارج شوید!

-۲۹- «وَ مَا ظَلَمْهُمُ اللَّهُ وَ لِكُنْ كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ»:

- ۲) خدا به آن‌ها ظلم نکرد ولی خودشان هم ظلم می‌کنند!
۴) خدا به آن‌ها ستم نکرد ولی به خودشان ستم می‌کنند!

۱) به خدا ظلم نکرند ولی به خودشان ظلم کردن!

۳) خدا به آن‌ها ستم نکرد ولی بر خودشان ستم می‌کردن!

-۳۰- «كَانَ الْمُؤْتَظَّفُ يَظْلِبُ مِنَ الْأَثَرِيِّينَ أَنْ يَدْخُلُوا فِي الْمُطَارِ»:

- ۲) کارمند از زیارت‌کنندگان خواست که داخل فروندگاه شوندا
۴) کارمند از زائر می‌خواست که از فروندگاه داخل شود!

۱) کارمند از زیارت‌کنندگان می‌خواهد که وارد فروندگاه شوندا!

۳) کارمند از زائران می‌خواست که وارد فروندگاه شوندا!

-۳۱- «هَذَا الْطَّالِبُونَ يَكْتَبُونَ تَمَارِينَهُمَا فِي مَكَّةَ الْمَدْعَسَةِ»:

- ۲) این‌ها دو دانش‌آموز هستند و تمرين‌هایشان را در کتابخانه می‌نویسندا
۴) این دو دانش‌آموز، تمرين‌هایشان را در کتابخانه مدرسه می‌نویسندا

۳) این دانش‌آموزان، تمريناتشان را در کتابخانه مدرسه نوشتنند!

-۳۲- «لِمَاذَا تَحْتَبِرُ الطَّالِبَاتِ فِي الْمُخْتَرِ وَلِكُنْ لَا يُبَلِّغُنَ إِلَى النِّيَّجَةِ؟!»:

- ۲) چرا دانش‌آموزان در آزمایشگاه آزمایش می‌کنند ولی به نتیجه نمی‌رسند؟!
۴) برای چه این آزمایش‌ها در آزمایشگاه به نتیجه نمی‌رسند؟!

۱) برای چه دانش‌آموزان در کارگاه آزمایش می‌کنند ولی نتیجه نگرفتند؟!

۳) چرا دانش‌آموز با آزمایشات در آزمایشگاه به نتیجه نمی‌رسد؟!

-۳۳- «أَلَا تَتَسَسَّى وَاجْتَلَكَ وَتُسَاعِدَ بِالْوَالِدَيْنِ؟!»:

- ۲) آیا وظایف خود را فراموش نکردی و پدر و مادر را کمک کردی؟!
۴) آیا وظیفه کمک به پدر و مادر را فراموش نکرده‌ای؟!

۱) آیا وظایفات را فراموش نمی‌کسی و به پدر و مادرت کمک می‌کسی؟!

۳) آیا وظیفه خود را فراموش نمی‌کنی و به پدر و مادر کمک می‌کسی؟!

-۳۴- «تَحْنَّنَ تَعْلَمَ أَنَّ قِرَاءَةَ الْقُرْآنَ وَالْأَحَادِيثِ وَالْأَدْعَيْنِ مُفَيِّدَةٌ لَنَا!»:

۱) ما می‌دانیم که خواندن قرآن و حدیث‌ها و دعاها برای ما مفید است!

۲) من می‌دانم که خواندن قرآن و حدیث‌ها و دعاها مفید است!

۳) ما می‌دانیم اگر قرآن و احادیث و دعا بخوانیم برای ما مفید است!

۴) ما می‌دانیم که اگر قرآن و دعاها و حدیث‌ها را بخوانیم برای ما مفید است!

-۳۵- «يَنْظُرُ النَّاسُ صِدَقَ حَدِيثَهُ وَأَدَاءَ أَمَانَتِهِ إِضَافَةً إِلَى كَثْرَةِ صَلَاتِهِ وَصَوْمِيهِ!»:

۱) مردم به راستی گفتار و برگرداندن امانت علاوه بر زیادی نماز و روزه‌اش نگاه می‌کنند!

۲) مردم به راستی سخن‌ش و بهجا آوردن امانتش علاوه بر بسیاری نماز او و روزه‌اش می‌نگرند!

۳) مردم به گفتار و سخن و برگرداندن امانت علاوه بر نماز و روزه‌اش نگریستند!

۴) مردم سخن او و گفتارش را علاوه بر کمی نماز و روزه‌اش می‌نگرند!

-۳۶- «سَأَلَ الْمُدَرِّسُ السُّؤَالَيْنِ مِنَ التَّلِمِيذَيْنِ، كَانَ جَوابُ أَحَدٍ مِنْهُمَا أَحَسَنَ مِنْ آخَرِ!»:

۱) معلم سوال را از دانش‌آموزان پرسید، پاسخ یکی از آن‌ها بهتر از دیگری است!

۲) معلم از این دو دانش‌آموز سوالی را پرسید، پاسخ هر یک از آن‌ها از دیگری بهتر بود!

۳) معلم از دانش‌آموزان سوال کرد، یکی از آن دو، بهترین جواب را داد!

۴) معلم دو سوال را از دو دانش‌آموز پرسید، پاسخ یکی از آن‌ها بهتر از دیگری بود!

-۳۷- عَيْنُ الْحَطَّا:

۱) ما نَجَحَ فَرِيقُنَا فِي كُرَّةِ الْقَدْمَ!؛ تیم ما در فوتبال موفق نشد!

۲) كَانَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ الْكَلَمَ يَعْلَمُ قُولُ «لَا أَعْلَمُ» نِصْفُ الْعِلْمِ؛ امام علی الکلام گفتار نمی‌دانم نیمی از دانش است را می‌داند!

۳) أَجِبْ أَنْ أَجِبْ!؛ دوست دارم که درس بخوانم!

۴) إِنَّى مَا وَجَدْتُ الْيَأسَ فِي الْكِبَارِ؛ به راستی من نالمیدی را در بزرگان نیافتیم!

-۳۸- عَيْنُ الصَّحِيحَ:

۱) إِعْمَلِي لِأَخْرَتِكِ كَمَا تَعْمَلِي لِدُنْيَاكِ؛ برای آخرت کار کن همان‌گونه که برای دنیا یافت کار می‌کنی!

۲) صَدِيقِي يَقُولُ مَا يَقْعُلُ؛ دوست من چیزی را که می‌گوید انجام نمی‌دهد!

۳) «وَ لَا تَكُونُوا كَاذِّيْنَ قَالُوا سِعِنَّا وَ هُمْ لَا يَسْعِنُونَ»؛ و مانند سانی نباش که گفتند شنیدیم [در حالی که] آن‌ها نمی‌شنوند.

۴) «... وَ اكْتُبْ لَنَا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَ فِي الْآخِرَةِ»؛ ... و برای ما در این دنیا و آن دنیا نیکی را بنویس.

-٤٩- عین الصَّحِيحَ:

- ١) المؤمنون يُجاهدون بِأموالهِم وَأَنفُسِهِم في سبيل الله: مؤمنان با مالشان و جانشان در راه خدا جهاد می‌کنند!
- ٢) مُحافظةٌ جيلانَ خَضْرَةً وَقَرِيبَةً مِنَ البحْرِ: استان گیلان سرسیز و نزدیک به دریا است!
- ٣) يَشَتَّعَلُ التَّالِمِيدُ بِبَيْعِ الصَّحْفِ: دانش آموزان به فروش روزنامه مشغول می‌شوند!
- ٤) نَادَيْتُ أخِي الْأَصْمَرَ لِكِتَابَةِ وَاجِبَاتِهِ: برادر کوچکترم را برای نوشتن تکلیف‌ها صدا زد!

-٤٠- عین الصَّحِيحَ:

- ١) «مَنْ لَا يَرْحَمُ النَّاسَ لَا يُرْحَمُ اللَّهُ»: هرگز به مردم رحم نکند، خدا هم رحم نمی‌کند.
- ٢) «أَوْجَدَ اللَّهُ ذُو الْحِكْمَةِ الْبَالِغَةِ الْأَنْجَمِ»: خداوند صاحب دانش کامل، ستارگان را پدید آورده.
- ٣) «وَأَعْمَلُوا صَالِحًا إِيَّيٍ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلَيْهِ»: و کار نیکو انجام دادند؛ همانا من به آن چه می‌کنند، آگاه‌م.
- ٤) «هُلْ تَكْتَبِينَ دُرُوسَكِ فِي أَيَّامِ الْأَسْوَعِ؟»: آیا درس‌هایتان را در روزهای هفته می‌نویسید؟

١٠٠

-٤١- عین الخطأ:

- ١) «أَحَصَدَ الرَّغْ وَلَا تَبْعِدَ مِنْ فَعْلِهِ»: کشت را درو کن و از انجامش دور نشوا!
- ٢) «كَانَ الرَّجُلُ يَعْمَلُونَ لِيَهُدُوءُ أَسْرَتَهُمْ!»: مردان برای آرامش خانواده‌شان کار می‌کردنند!
- ٣) «أَشْجَعُ أخِي الصَّغِيرَ فِي الْمُلْعَبِ!»: برادر کوچکم را در ورزشگاه تشویق می‌کنم!
- ٤) «سَاعَدْتُ أَحَدَ أَصْدِقَائِي فِي أَدَاءِ وَاجِبَاتِهِ الدَّرَاسِيَّةِ!»: به یکی از دوستانم در به جا آوردن تکالیف درسی کمک کردم!

-٤٢- عین الخطأ:

- ١) «هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ»: او کسی است که آسمان‌ها و زمین را در شش روز آفرید.
- ٢) «وَلَقَدْ أَتَيْنَا مُوسَى تِسْعَ آيَاتٍ بَيْنَاتٍ»: و حقیقتاً نه نشانه آشکار به موسی بخشیدیم.
- ٣) «أَهَدِيْتُ الْكِتَابَ الْعَانِثَ إِلَيْ مَكْتَبَةِ الْمَدْرَسَةِ!»: ده کتاب به کتابخانه مدرسه هدیه کردم!
- ٤) «إِنِّي عِدَّةُ الشَّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ إِثْنَا عَشَرَ شَهْرًا»: همانا تعداد ماه‌ها نزد خداوند دوازده ماه است.

-٤٣- عین الصَّحِيحَ:

- ١) «يَعُودُ هُؤُلَاءِ الْمَعْلَمَاتِ إِلَيْ مَدَارِسِهِنَّ بَعْدَ مَتْجَهَهَا!»: این معلمان بعد از باز شدن مدرسه‌شان برمی‌گردند!
- ٢) «تَحْنُنَ نَنْسَى هَلْيَهُ الْأَشْجَارَ وَنَطْعَمُهَا بَعْضَ الْأَوْقَاتِ!»: ما این درختان را فراموش می‌کنیم و بعضی وقتها آن‌ها را می‌بریم!
- ٣) «أُولَئِكَ هُمُ الَّذِينَ يَتَجَحَّوْنَ فِي امْتَحَانِهِمْ!»: آنان همان کسانی هستند که در امتحاناتشان موفق می‌شوند!
- ٤) «هَذَانِ الرِّجَالُونَ يَكْرِمُنَ الصَّيْفَ فِي بَيْتِهِمَا!»: این‌ها دو مردند که می‌همانان را در خانه‌شان گرامی می‌دارند!

-٤٤- عین الصَّحِيحَ لِلْمَفْهُومِ فِي آيَةِ «لِمَ تَقْلُوْنَ مَا لَا تَفْعَلُونَ»:

- ١) به عمل کار برآید به سخن دانی نیست!
- ٢) الْكَلَامُ قَلِيلٌ يَنْفَعُ وَكَثِيرٌ قاتِلٌ
- ٣) قَوْلٌ «لَا أَعْلَمُ» يُضَعِّفُ الْعِلْمَ!

-٤٥- عین المناسب لِلْمَفْهُومِ فِي عِبَارَةِ «مَنْ زَرَعَ الْعَدْوَانَ حَصَدَ الْخَسْرَانَ!»:

- ١) آسایش دو گیتی تفسیر این دو حرف است، با دوستان مرتبت با دشمنان مدار!
- ٢) از بس که مهر دوست به دل جاگرفته است، جایی برای کینه دشمن نمانده است!
- ٣) جهان از بد و نیک آیست است، برون دوست است و درون دشمن است!
- ٤) درخت دوستی بنشان که کام دل به بار آزد، درخت دشمنی برکن که رنج بی‌شمار آزاد!

درک مطلب**إِفْرَا النَّصَ ثُمَّ أَحِبْ عَنِ السُّؤَالِيْنِ بِمَا يَنْسَابِ النَّصِّ**

ضَبَّاخَ أَحَدُ الْأَيَّامِ كَانَ سَعِيدًّا يَذَهَبُ إِلَيِ الْمَدْرَسَةِ وَلَمَّا وَضَلَّ إِلَيْ مَحَاطَةِ الْحَافِلَةِ رَأَى صَدِيقَهُ أَمَامَ الْمَحَاطَةِ وَاقِفًا وَهُوَ لَا يَرْكَبُ! سَأَلَهُ لِمَاذَا وَقَفَتْ هُنَّا؟
قَالَ لَهُ لِيَّنِي نَسِيَّتُ نَقْوَدِي فِي الْبَيْتِ ثُمَّ أَعْطَاهُ سَعِيدٌ بِشَيْءٍ مِنْ نَقْوَدِهِ وَذَهَبَا إِلَيِ الْمَدْرَسَةِ مَعًا.

-٤٦- عین الخطأ حسب النص:

- ١) سَعِيدٌ وَصَدِيقُهُ مَا ذَهَبَا إِلَيِ الْمَدْرَسَةِ!
- ٢) ساعَدَ سَعِيدًّا صَدِيقَهُ وَأَعْطَاهُ نَقْوَدًا!
- ٣) سَأَلَ سَعِيدًّا صَدِيقَهُ عَنْ سَبِّ وَقْوَهِ!